

DE COLLECTIEBEHEERDERS

aflevering 1: Gijs van der Voet

natuur x techniek = natuur
een raadsel

Gijs van der Voet (1920) begint met een raadsel. Natuur x techniek = natuur. Wat dat betekent wordt snel duidelijk. De moeder van Van der Voet was een boerendochter, zijn vader een aannemerszoon, die zichzelf tot bouwkundige ontwikkelde. Uit dat samengaan van natuur en techniek kwam Gijs voort, die al vroeg in de polder de natuur ontdekte, zich daarna in vaders voetsporen in de techniek stortte, maar tenslotte de natuur niet vergeten kon. De kring is dan weer rond.

Wat de techniek betreft: Gijs van der Voet was van 1961 tot 1981 directeur Gemeentewerken in Alblasserdam, nadat hij in Schiedam, Zwijndrecht en Blaricum voorbereidende ervaring had opgedaan. Een man dus, die geleerd heeft systematisch en grondig te werken. Dat is hij trouwens niet verleerd.

herbarium

In 1929 kreeg Gijs van zijn onderwijzer opdracht een herbarium samen te stellen. Op de voorkant van de map calligrafeerde zijn vader het woord "herbarium".

Bij die inspirerende onderwijzer ligt de basis van wat Gijs nu in het Natuurmuseum doet. Het herbarium werd een succes, mede dank zij een oom van Gijs, die kooiker was in de Krimpenerwaard. In vakanties hielp Gijs zijn oom en leerde het vak van hem. Oom nam Gijs in zijn bootje mee naar zeldzame plekken. Plekken waar de "zeem-eend" te zien was, waar je nog een ruiker kie-vitsbloemen kon plukken. Er was een perceel schraal land, waar tormentil en dopheide groeide en waar het blauw zag van de klokjesgentiaan.

carrière

In vaders voetspoor ging Gijs van der Voet de techniek in. Hij studeerde vlijtig aan de MTS aan de Lijnbaanstraat in Rotterdam. Na diverse omzwervingen ging hij kort na de tweede wereld-

Het oude herbarium van Gijs v/d Voet

oorlog op weg naar zijn ambitie: directeur Gemeentewerken worden.

Hij werd technisch ambtenaar in Schiedam, adjunct-directeur Gemeentewerken in Zwijndrecht, hoofd Gemeentewerken in Blaricum en tenslotte directeur Gemeentewerken in Alblasserdam in 1961. Dat bleef hij tot 1981.

De manier, waarop hij zich in zijn werk stortte, betekende dat het herbarium niet meer uit de kast kwam. Zijn werk slokte hem helemaal op. Dat was goed voor zijn werk en voor zijn loopbaan, maar niet voor zijn gezondheid. In 1963 kreeg hij een hartinfarct. Die ervaring kostte veel kruim, maar leverde ook het inzicht op, dat werken met oogkleppen zinloos is. Er is meer in het leven.

Na enige tijd kwam toen het herbarium weer tevoorschijn.

verzameldrift

Op de manier waarop Gijs zijn gewone werk gewend was te doen, onvermoeibaar en grondig, pakte hij ook dit aan. Hij werd vanaf 1965 een fervent verzamelaar en fotograaf van Nederlandse flora. Zijn vakanties besteedde hij eraan en hij ging soms 3x per jaar op reis naar allerlei plekken in Nederland. Door zijn opleiding kon hij uitstekend kaartlezen en raakte op sommige plaatsen zo goed thuis, dat hij door de plaatselijke bevolking als autoriteit werd geraadpleegd.

In 1975 kocht hij een zomerhuis in Brabant. In de tien jaar die daarop volgden was dat zomerhuis zijn hobby. Altijd wat te doen, zodat het herbarium op de achtergrond raakte. Toen hij in 1985 het zomerhuis van de hand deed, kwam het herbarium geleidelijk weer in beeld. Inmiddels woonde hij in Rotterdam en begon daar rond te kijken. De vegetatie op kademuren en andere plaatsen verkende hij. Zo vond hij de tongvaren in de stad!

het natuurmuseum

De verzameling van Gijs was inmiddels groot geworden. Hij had het herbarium systematisch op bladen vastgelegd, waarvoor hij de maat gekozen had van de laden van een oud dressoir. Het was tenslotte alleen voor hemzelf bedoeld. Natuurlijk wist hij dat het Rijksherbarium op 30x50 cm vastlegt.

In de winter van 1988 ging Gijs in Schoonoord, aan de Kievitslaan kijken naar de kerstroos. Hij maakte zich inmiddels wat zorgen over het voortbestaan van zijn herbarium. Na enig aarzen stapte hij bij het Natuurmuseum binnen. In een gesprek met Jelle Reumer zei hij dat hij de verzameling aan het museum wilde geven op één voorwaarde: namelijk, dat het museum de

verzameling van wetenschappelijk belang achtte. Dat bleek wel degelijk het geval te zijn.

Jelle Reumer kwam op bezoek en bekeek de verzameling die meer dan 2000 bladen en ca 2000 dia's omvat. Hij was meteen enthousiast en kreeg ook nog een antieke plantenpers en een oude Heukels, uit 1924 (nog van de oom geweest) mee voor het museum.

Op verzoek van Jelle bewerkt Gijs nu de verzameling. Hij legt de bladen op standaardformaat vast, met nieuwe etiketten, en zijn eigen beschrijving erbij. Een waar monnikenwerk.

Gijs doet het met hart en ziel, niet alleen voor zichzelf, maar nu ook voor anderen. Het doet ook zijn gezondheid goed. En zijn enthousiasme is niet verflauwd: in 1989 is hij weer gaan verzamelen om de lacunes op te vullen. Honderd planten heeft hij zo weer aan de verzameling toegevoegd.

Kees Plaisier

Nieuw etiket

Oud etiket

REIS NAAR JAVA

Eind februari - begin maart sloeg het Natuurmuseum haar vleugels uit naar Indonesië. Onze tentoonstelling "Vreemde en treffende natuurtonelen", met aquarellen van Q.M.R. VerHuell was gedurende twee weken te zien in het Erasmushuis, het Nederlandse culturele centrum te Djakarta. Circa 1500 bezoekers zijn wezen kijken. De tentoonstelling werd mogelijk gemaakt door de inspanningen van het Erasmushuis in de persoon van de cultureel attaché, mr. W.D. van den Berg, het ministerie van Buitenlandse Zaken te Den Haag en gesponsord door de KLM, die het vervoer van de expositie met een begeleider heeft bekostigd.

Van mijn verblijf van twee weken op Java heb ik gebruik gemaakt om wat van het eiland te zien en hier en daar contacten te leggen. Onder andere resulteerde dit in de verwerving van 33 prachtige aquarellen van inheemse flora voor het prentenkabinet. In één van de komende Straat-